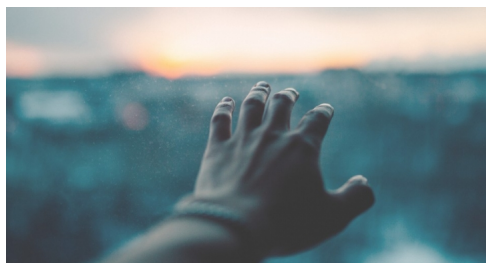

Євген Карпінєць

Самогубство... Яке страшне і моторошне слово! Здавалося б, хто може зважитись підняти руку на самого себе та позбавити найціннішого Божого дару – життя? Виявляється, заподіяти собі непоправиме здатна істота, котра має розум, свободну волю та користується гордим титулом «людина»... І таких, на жаль, сьогодні стає дедалі більше. Статистика свідчить, що за минулий 2016 рік населення України зменшилося на півмільйона людей, з яких кожен п'ятий пішов із життя шляхом самогубства. Жахливим є й той факт, що у списку осіб, які брутально насмілилися повернути Богові квиток життя, чимало юних дівчат та хлопців. Із їхніх передсмертних записок стає відомо кожному (батькам, рідним, друзям, вчителям): вони просто перестали бачити сенс свого існування тут – на цій землі. Але чому так?

Поговорити з молодим чоловіком, який вчинив невдалу спробу суїциду, і пояснити причину такого жахливого вибору одного разу випала нагода священнику-капелану з одного галицького містечка. Один хлопчина кинувся під поїзд, однак втратив не життя, а стопи своїх ніг, опинившись у реанімаційному відділенні. Коли душпастир зайшов до нього у палату, той знітився. Він не бажав розмовляти. На запитання, що стало причиною такого вибору, юнак лише знизував плечима, мовляв, сам цього не знає і знати не може. Отець всіма силами намагався розбудити у ньому любов до життя, говорив, що з Богом можна вийти з будь-якого життєвого тупика, розповідав про силу покаєння і можливість все почати заново. Розказував і про суїцид як оманливу альтернативу лукавого, котра зовсім не позбавляє мук, а навпаки, будучи найстрашнішим гріхом, штовхає до вогню негасимого, про який наголошує сам Господь у Євангелії... Врешті після довготривалої настанови хлопчина, гірко усміхнувшись, видушив із себе страшне запитання: «Священнику, невже ви думаєте, що я, не бажуючи жити зі здоровими ногами, захочу продовжувати своє існування у стані інваліда?» В отця склалося враження, що юнак і не чув всього того, що було сказано ним раніше. Здавалося, нещасний молодий чоловік безнастанно перебував у полоні нав'язливого суїцидального помислу, який не переставав диктувати свої вимоги.

Згідно загальноприйнятого у світі визначення, факторами, які спричиняють самогубство, є самотність, несприйняття оточенням, відчуття непотрібності та брак стосунків соціального чи емоційного рівнів. Таке переконання підтверджується тим, що переважна більшість самовбивств вчиняється вдівцями, розлученими та самотніми особами... Насправді ж, вся проблема суїциду схована дедалі глибше. Людина, котра не мала у власному досвіді якісного богоспілкування; не жила у благодаті Творця, змагаючись у здобутті чеснот, придбанні навіку добродітелі; не боролася із пристрастями, опираючись на покаєння та Євхаристію під час негативних обставин, перерахованих вище, і стала інформативною мішенню ворога Божого та людини – диявола. Він пропонує розв'язати проблему найпростішим чином – самовбивством; коли немає сенсу подальшого існування, то навіщо мучитись, краще його найшвидше перервати. Ось чому Святі Отці завжди заохочували відкидати найменші злі помисли як найнебезпечнішу отруту, а особливо – думку про суїцид, яка, якщо її не присікти одразу, невдовзі перетворюється у нав'язливу манію, що веде до вчинення найбільшого злочину – вчинку Юди. Самогубство ж, на відміну від всіх інших гріхопадінь, позбавляє людину найважливішого – можливості покаєння (через Сповідь і зміну життя) та остаточного здобуття Царства Божого. Ось чому Жан-Марі Обер у своєму «Моральному богослов'ї» зазначав, що самовбивство завжди «сприймалося як важка провина (форма вбивства), і Церква відмовляла самогубцеві у релігійному похованні (яке вважалося честю, належною для моральної цілі християнина)».

Один з найвидатніших релігійних філософів ХХ століття українського походження – Микола Бердяєв, живучи в Парижі, у 1931 році видав книгу під назвою «Про самогубство». У ній він з цього приводу роздумує: «Можна співчувати самогубцю, але не можна співчувати самогубству. [...] Самовбивство викликає моторошне майже надприродне почуття, як порушення Божих і людських законів, як насильство не тільки над життям, а й над смертю. [...] Життя є сходженням, самогубство ж – опущенням. Великою ілюзією й обманом самовбивства є надія, що воно приносить звільнення, визволення від мук життя та його безглуздя. Насправді ж самогубство і є, перш за все, найбільшою втратою свободи...» . Подібно у 1942 році висловлюється і великий митрополит Української Греко-Католицької Церкви – Андрей Шептицький. У своєму пастирському посланні з гучною назвою «Не убий» він карбує наступні слова: «Людина не має права розпоряджатися своїм життям. Так як воїн не має права покинути призначеного йому становища, а коли самовільно його покидає, вважається дезертиром, так само дезертиром є та людина, яка покидає свої обов'язки разом зі становищем, на яке її поставило Боже Провидіння».

Всі ці речі слід пам'ятати кожному! Краще хворобу все ж таки попередити, аніж її довготривало лікувати – говорять лікарі; а нам, християнам сучасності, необхідно дбати про одне – власний духовний імунітет як результат тісної співпраці з живим Богом. Нехай нашим життєвим гаслом стануть слова Апостола народів, своєчасно звернені до ефесян: «Кріпіться в Господі та в могутності Його сили. Одягніться в повну зброю Божу, щоб ви

могли дати відсіч усім хитрощам диявольським» (Еф 6, 10-11)!

Євген КАРПІНЕЦЬ. Декілька слів про смерть Юди - самогубство// СЛОВО № 2 (70) 2017